

“Mūsdienu latviešu valodas pareizrūnas standartizācija” (Nr.: Izp-2024/1-0613)

Projekta īstenošanā vadošā iestāde:

Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūts (LUMII)

Projekta vadītāja: Ilze Auziņa

Projekta īstenošanas periods: 01.01.2025. – 31.12.2027.

Projekta kopējais finansējums: 299 841 EUR (divi simti deviņdesmit deviņi tūkstoši astoņi simti četrdesmit viens eiro 00 centi)

Finansētājs: Latvijas Zinātnes padome

Projekta mērķis:

Saprotama izruna ir viena no valodas lietojuma un apguves pamatprasībām, tā raksturo runātāja lingvistisko kompetenci. Tāpēc ir svarīgi, lai ikvienam būtu brīvi pieejami tiešsaistes resursi, kas ļautu ērtā un saprotamā veidā noskaidrot latviešu literārās valodas vārdu un vārdformu izrunu, gan aplūkojot fonētisko transkripciju, gan klausoties izrunu. Šī starpdisciplinārā pētniecības projekta “Mūsdienu latviešu valodas pareizrūnas standartizācija” mērķis ir analizēt un aprakstīt aktuālās latviešu valodas izrunas tendences un radīt fonētiskos resursus un rīkus, kas nākotnē ļautu izstrādāt modernu latviešu literārās valodas izrunas vārdnīcu. Projekta specifiskie mērķi ir: 1) noskaidrot pašreizējās izrunas tendences un precizēt latviešu valodas pareizrūnas normas, izmantojot akustiskās fonētikas metodes un pieejamos latviešu valodas korpusus; 2) izstrādāt “Latviešu valodas fonētiskās transkripcijas koncepciju” un “Mūsdienu latviešu valodas pareizrūnas rokasgrāmatu”, 3) izstrādāt universālu fonētiskās transkripcijas rīku latviešu valodai; 4) izstrādāt manuāli anotētu fonētisko datu kopu; 5) paplašināt lielāko atvērto latviešu valodas tiešsaistes vārdnīcu Tezaurs.lv ar vārdu izrunas pievienošanas un uzturēšanas darbplūsmu.

Projekts tiek īstenots saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 12. decembra noteikumiem Nr. 725 „Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu izvērtēšanas un finansējuma administrēšanas kārtība” un Latvijas Zinātnes padomes 2024. gada 15. martā apstiprinātajam Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu 2024. gada atklātā konkursa nolikumam.